

Heemstede

Borrelen na de bietenoogst

Joppe Gloerich

Op Herenboerderijen, waar leden het land bewerken en de oogst verdelen, groeit het begrip voor agrariërs.

Ada is zwanger. Vijf paar ogen aanschouwen van achter het hek het moment waarop ze bij de groep wordt gezet. Gaat dat goed? Beetje aftasten, beetje knorren in de modder. Altijd extra opletten met zo'n drachtige zeug. Hoe gedraagt ze zich, wat doen de andere?

'Soms is het echt zoeken. Wat is wijsheid? Maar dat maakt het leuk, iedereen denkt mee,' zegt boer Grietje Mellema (42). Sinds een paar maanden geeft de Haarlemse, die zich na een baan in het Spaarne Gasthuis liet opleiden tot agrariër, medeleiding aan Herenboeren Heemstede.

In dit volle stukje Noord-Holland vouwt het landschap zich verrassend weids open. Het Spaarne stroomt in de verte. Van boerenbedrijven als dit, waarvan telkens een coöperatie van zo'n tweehonderd lokale huishoudens eigenaar is, zijn er inmiddels 22, verspreid over het land. De coöperatieleden verdelen samen de biologisch geproduceerde oogst, waardoor de Herenboeren in totaal zo'n negenduizend monden voeden. Volgens de in 2016 geformuleerde uitgangspunten moeten de boerderijen functioneren in harmonie met de natuur, economisch gezond zijn en bijdra-

gen aan de verbondenheid van de leden.

Wat dat in de praktijk betekent, komt Marcel Oomen uitleggen. Per fiets arriveert de secretaris van Herenboeren Heemstede op de boerderij, zijn gifgroene Herenboeren-jack van verre zichtbaar. Het gebrek aan een agrarische achtergrond weerhield Oomen (70) niet van een actieve rol in de organisatie. Juist niet, zegt hij, want ieder neemt hier zijn eigen kennis mee. Afgezien van de twee boeren draait het bedrijf op de inzet van vrijwilligers zoals hij.

Nieuwe leden betalen 2.750 euro, en daarna maandelijkse contributie. Mede door die hoge inleg dienen zich vooral welgestelde Heemstedenaars en Haarlemmers aan. Helpen mag, maar hoeft niet. Wie alleen wekelijks zijn volle krat komt halen, hoort er ook bij. 'Voor wie wel graag actief is, hebben we bijvoorbeeld ploegen voor de oogst, voor de slacht, voor de fruitboomgaard.' Ook minder fysieke inbreng is welkom, onder meer ten behoeve van communicatie en verkoop.

De boerderij als bindmiddel, zo ongeveer staat het de Herenboeren voor ogen. In Heemstede komen leden op woensdagavonden bijeen om te 'schorrelen': schof-

felen en dan borrelen. 'We kijken hier naar wat je wél kunt, en niet naar wat je niet kunt,' zegt vrijwilliger Leon Hesselmann, die met het bouwteam bezig is met de aanleg van een 68 meter lange tunnelkas.

Het gezamenlijk runnen van een boerenbedrijf gaat met vallen en opstaan. Oomen: 'Eerst hadden we roze varkens, maar die bleken vreselijk verwend.' De beesten bleefden slechts één bepaald voer en werden zo omvangrijk dat ze 's winters door het ijs dreigden te zakken. De bruine Tamworth-varkens die nu rond de vijver scharrelen, doen het beter.

Oomen kijkt naar de horizon. Het is niet uit afkeer van traditionele boeren dat hij zich aangesproken voelt door de Herenboeren-ideologie. 'Veel boeren zitten gevangen. Maar de landbouw moet anders. Wij willen geen EU-subsidie. We blijven graag weg van die regeltjes en willen niet het systeem worden ingerommeld.'

En hoe kijkt hij aan tegen de kritiek dat biologische landbouw een te groot beslag legt op de ruimte om echt opschaalbaar te zijn? 'Natuurlijk. Efficiëntie is niet ons hoofddoel, het moet ook leuk zijn.'

'We hadden roze varkens, maar die bleken te verwend'

Olivier Middendorp

Bovendien, zegt hij, zijn met dit systeem misschien wel degelijk alle Nederlanders te voeden. 'Het land raakt minder snel uitgeput als je werkt zoals wij. Je hoeft veel minder voer te importeren. En het zou helpen als boeren niet, zoals nu gebeurt, heel veel voor het buitenland produceren.'

Penningmeester Thomas Bervoets (44), stedeling en voorheen financieel topman bij een modebedrijf, raakte uit nieuwsgierigheid betrokken. 'Ik wilde weten hoe dat werkt, zo'n boerderij. Voor de traditionele boer, die in een stramien wordt gedwongen, heb ik meer respect gekregen. Ik realiseer me nu hoe zwaar het kan zijn.'

De grijze lucht zorgt er vandaag voor dat zich geen valse romantiek opdringt over het boerenbestaan. Het najaar dient zich aan. De bieten zijn de grond al uit, de in lange stroken geteelde spruiten en witte kool hebben nog even nodig. Grietje Mellem, nog maar pas boer, zit vol energie. En vol liefde voor wat er leeft op en in deze 18 hectare land. Want denk je eens in: 'Een vroege ochtend in de winter, als je net hier aankomt, en de boerenkool is nog bevroren.' Op zulke momenten, zegt ze, is het vak op zijn mooist.

In Brussel

Nee, PVV'ers zijn geen paria's

EU-correspondent

René van Rijckevorsel

over de onterechte angst dat Nederland een pleefiguur slaat in de Europese Unie. Nieuw kabinet doet volop mee.

Niet zelden zijn Nederlandse politici en media doodsbenauwd dat hun land zich belachelijk maakt in Brussel. En oei oei, dat moeten we niet willen natuurlijk. Dus toen premier Mark Rutte (VVD) zich in 2020 met hand en tand verzette tegen het Coronaherstelfonds van 800 miljard euro, zou dat de positie van Nederland schaden, dachten eurofielen.

Achteraf bekeken (de Europese Rekenkamer schrijft er rapport na rapport over) was dat fonds een gedrocht. Europa mag blij zijn dat het dankzij Rutte voor een deel uit leningen bestaat en niet uit louter giften, zoals Zuid-Europa wilde (Italië ontving een kwart van het geld).

Nederland zou ook een modderfiguur slaan doordat de regering op last van de PVV een opt-out aanvraag op het gebied van immigratie. Zo'n opt-out is niet aan de orde, antwoordde de Commissie meteen, en ging over tot de orde van de dag. Niemand die Nederland belachelijk vond. Het staat alle lidstaten vrij om aan te kondigen dat ze bij een verdragswijziging op onderdelen niet meer willen meedoen.

Een regering met de 'anti-Europese, amateuristische PVV' zou in Brussel sowieso kunnen rekenen op scheve ogen. Daarvan blijkt weinig. Alleen in de liberale Renew-fractie in het Parlement ontstond onrust. Malik Azmani (VVD) mocht geen voorzitter worden, omdat zijn partij met de PVV onderhandelde over een regering. Valérie Hayer, die wel voorzitter werd, dreigde de VVD eruit te gooien. Zover kwam het natuurlijk niet.

Afgelopen week kwam een van de kersverse PVV-ministers naar Brussel, om met zijn Europese collega's te spreken over concurrentiekracht, naar aanleiding van het veelbesproken rapport van Mario Draghi. Dirk Beljaarts (46) van Economische Zaken had in zijn drukke programma tijd gemaakt voor een lunch met Nederlandse correspondenten in het 'Ei van Van Rompuy', het gebouw van de Europese

Raad. Deden al zijn collega's dat maar.

Vlak voor de broodjeslunch in de ruimte van de Nederlandse delegatie had Beljaarts bilaterale afspraken met zijn Duitse en Italiaanse collega's. De relatie met de Duitser, een Groene, was op het oog allerhartelijkst.

Dat Beljaarts, die al goed in de materie zit, juist deze twee sprak, is niet los te zien van de malaise in de Europese auto-industrie. Zowel Duitsland als Italië wil dat de EU actie onderneemt om de auto-industrie te redden.

Nederlandse toeleveranciers leveren jaarlijks voor 12 tot 20 miljard euro aan de Duitse auto-industrie. 'Uiteraard moeten we er alles aan doen om te zorgen dat onze Nederlandse bedrijven zo min mogelijk worden geraakt,' zei Beljaarts. Of hij Duitsland en Italië gaat steunen in hun verzoek om het Europese verbod op de verbrandingsmotor in nieuwe auto's vanaf 2035 te schrappen, wist hij nog niet, ook omdat hij heel geroutineerd wacht op de positie van de andere lidstaten.

Over twee weken, op 17 en 18 oktober, maakt Dick Schoof, partijloos premier dankzij die eurosceptische PVV, zijn debuut tijdens een Europese top. Wedden dat hij allerhartelijkst zal worden ontvangen en 100 procent serieus zal worden genomen?

Minister Beljaarts (midden) in Brussel